

CONTRACTUL DE MEDIERE

I. Definitie : Contractul de mediere reprezintă acordul de voință intervenit între mediator, pe de o parte, și părțile aflate în conflict, pe de altă parte, în baza căruia mediatorul se obligă să sprijine părțile în soluționarea conflictului facilitând negocierile dintre ele cu scopul obținerii unei soluții reciproc convenabile, eficiente și durabile , iar părțile se obligă să dea mediatorului o sumă de bani numită onorariu.

II. Caractere juridice:

1.Contractul de mediere este un contract sinalagmatic, caracterizându-se prin reciprocitatea obligațiilor ce revin părților și prin interdependența obligațiilor reciproce.

2.Cotractul de mediere este un contract cu titlu oneros.Caracterul oneros al contractului de mediere constă în faptul că fiecare parte avansează prestația specifică în schimbul contraprestație pe care o va primi de la cealaltă parte. Astfel, mediatorul se obligă în considerarea contraprestației, respectiv a onorariului convenit, să faciliteze negocierile în scopul ajungerii la o soluție convenabilă pentru ambele părți, iar părțile în conflict se obligă să achite mediatorului onorariul, în considerarea contraprestației specifice mediatorului.

3.Contractul de mediere este un contract comutativ întrucât părțile cunosc chiar de la încheierea acestuia existența și întinderea obligațiilor ce le revin.

4. Contractul de mediere este un contract solemn(formal).Pentru valabilitatea unui astfel de contract, simplul acord de voință nu este suficient, ci acesta trebuie să îmbrace o formă scrisă.

Absența solemnității contractului va atrage nulitatea absolută, nulitate care va putea fi introdusă oricând, de către orice persoană interesată.

Contractul de mediere se semnează de părțile aflate în conflict și de mediator și se întocmește în atâtea exemplare câte părți sunt.

Părțile aflate în conflict pot împuternici o altă persoană pentru a încheia în numele lor contractul de mediere, iar în acest caz, se impune ca procura să fie una specială.

Cât privește încheierea contractului solemn prin mandatar, aplicându-se principiul simetriei de formă, este necesar ca și procura să îmbrace forma solemnă.

Totodată, orice modificare intervenită la un astfel de contract, nu se poate face decât tot prin formă scrisă.

În cazul în care una dintre părțile contractului sinalagmatic nu își execută obligația ce îi revine, ea nu va putea obține de la cealaltă parte executarea obligației corelative. De exemplu, dacă părțile aflate în conflict nu achită față de mediator onorariul stabilit la încheierea contractului de mediere, acestea nu îl pot obliga pe mediator să faciliteze negocierile dintre ele, mediatorul putându-se apăra în acest caz invocând excepția de neîndeplinire a contractului.

De asemenea, partea care și-a îndeplinit obligația ce îi revenea poate solicita rezoluțiunea contractului dacă cealaltă parte nu își execută obligația sau o execută în mod necorespunzător.

5. Contractul de mediere este un contract intuitu personae. Părțile au posibilitatea de a alege persoana care să medieze conflictul dintre ele, fiind avute astfel în vedere calitățile personale ale mediatorului.

6. Contractul de mediere constituie titlu executoriu cât privește obligația părților de a achita onorariul scadent ce i se cuvine mediatorului.

III. Condiții de validitate

Consimțământul.

Pentru a fi valabil încheia contractul de mediere, consimțământul părților trebuie să provină de la o persoană cu discernământ, trebuie să fie exprimat cu intenția de a produce efecte juridice, să fie exteriorizat și să nu fie alterat de vreun viciu de consimțământ.

În lege se prevede în mod expres obligativitatea părților de a declara în scris că își dau consimțământul în privința declanșării medierii și că sunt decise să coopereze în acest scop.

Obiectul

Obiectul contractului de mediere îl constituie conflictele intervenite între două sau mai multe părți, prin procedura medierii putând fi soluționate atât conflictele din materie civilă, comercială, de familie, din materie penală, precum și din alte materii.

Contractul de mediere nu poate avea ca obiect medierea conflictelor privitoare la drepturile strict personale, cum sunt cele privitoare la statutul persoanei, precum și la orice alte drepturi de care părțile, potrivit legii, nu pot dispune prin convenție sau prin alt mod admis de lege,

Capacitatea

În plus față de cerințele stabilite de dreptul comun cu privire la capacitatea părților care contractează, în persoana mediatorului se cer a fi îndeplinite condiții speciale.

Astfel, mediatorul trebuie să fie autorizat și înscris în Tabloul mediatorilor

Capacitatea de a sta în calitate de mediator într-un contract de mediere o au și persoanele membre ale unui stat al Spațiului Economic European. Este necesar, însă ca aceste

persoane să fi obținut într-unul din statele membre un document de calificare în profesia de mediator, iar acest document să fie recunoscut de către Consiliul de mediere. Același regim se aplică și cetățenilor români care au obținut un astfel de document într-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, precum și într-un stat terț.

EFFECTELE CONTRACTULUI DE MEDIERE

DREPTURILE MEDIATORULUI

1. Dreptul la onorariu

Contractul de mediere, așa cum am mai spus atunci când am analizat caracterele sale, este un contract oneros. Mediatorul are dreptul la onorariu ca drept contraprestație pentru activitatea de negociere pe care o desfășoară în scopul obținerii unei soluții convenabile pentru toate părțile aflate în conflict.

Cuantumul onorariului, modalitatea de avansare și eșalonare a acestuia se stabilesc prin negociere între mediator și părți. Însă, onorariul trebuie să fie rezonabil și să fie stabilit în funcție de natura și obiectul conflictului.

Obligația de plată a onorariului revine părților. În cazul în care acestea nu îndeplinesc de bunăvoie această obligație, mediatorul poate să procedeze la îndeplinirea pe calea executării silite a acesteia întrucât contractul de mediere constituie titlu executoriu în acest sens.

De asemenea, mediatorul are dreptul și la restituirea cheltuielilor ocazionate de mediere.

Contractul de mediere trebuie să prevadă în mod obligatoriu, sub sancțiunea nulității absolute o clauză care să prevadă obligativitatea părților aflate în conflict de a achita onorariul convenit mediatorului și cheltuielile efectuate de acesta pe parcursul procedurii de mediere, modalitățile de plată a acestora, precum și în ce proporție va fi suportată de părți, ocazie cu care trebuie avută în vedere și posibilitatea renunțării la mediere și de eșuare a procedurii. Aceste sume vor fi suportate de părți în mod egal dacă acestea nu au convenit altfel.

Dacă pe parcursul medierii apar cheltuieli neprevăzute, efectuate în interesul părților și cu acordul acestora, se va încheia o anexă la contractul de mediere. Se observă că solemnitatea contractului de mediere se păstrează și pe parcursul procedurii de mediere.

Valoarea însumată a onorariului și cheltuielilor de ocazionate de procedura medierii trebuie să fie echitabilă și justificată.

OBLIGAȚIILE MEDIATORULUI

1. Mediatorul are obligația să dea orice explicații părților cu privire la activitatea de mediere, pentru ca acestea să înțeleagă scopul, limitele și efectele medierii, mai ales asupra raporturilor ce constituie obiectul conflictului.

Deci anterior începerii ședinței de mediere, mediatorul trebuie să informeze pe cei care i se adresează în legătură cu toate aspectele legate de procedura medierii, mai exact asupra rolului mediatorului, drepturilor și obligațiilor părților, modalității de desfășurare a ședinței de mediere, precum și costul medierii.

Mediatorul va explica părților și care este scopul medierii, respectiv de a facilita comunicarea dintre părți, fără însă a decide sau a impune părților o soluție, ajutându-le doar să ajungă la o rezolvare reciproc agreabilă a disputei lor. Totodată, va prezenta acestora și care sunt avantajele medierii în raport cu alte metode de soluționare a conflictelor.

Mediatorul va informa părțile despre faptul că nu dă sfaturi sau consultații juridice, că nu le va putea oferi decât informații în strictă legătură cu procesul de mediere și că decizia pe care o vor lua le va aparține în exclusivitate.

De asemenea, mediatorul le va explica efectele medierii, evidențiind faptul că după închiderea procedurii de mediere, ele își vor putea relua relațiile dintre ele într-un mod amiabil.

2. Mediatorul are obligația de a asigura desfășurarea medierii cu respectarea libertății, demnității și a vieții private a părților.

În cazul în care mediatorul constată că s-a produs o încălcare a libertății, demnității sau a vieții private a părților, va putea pune capăt procedurii de mediere.

3. Mediatorul trebuie să depună toate diligențele pentru ca părțile să ajungă la un acord reciproc convenabil, într-un termen rezonabil.

Se poate observa că obligația mediatorului este una de diligență și nu de rezultat. El trebuie să recurgă la toate metodele și tehnicile de mediere pentru ca părțile să stingă conflictul dintre ele printr-o soluție reciproc agreată. El nu garantează însă că părțile vor ajunge la o astfel de soluție, el doar își va depune toate diligențele în acest sens.

Acordul dintre părți trebuie să se realizeze, însă, într-un termen cât mai scurt. Însuși scopul medierii este de a se ajunge la o soluție reciproc convenabilă într-un termen rezonabil. Prin întârzierea procedurii de mediere s-ar putea crea prejudicii mult mai mari părților în conflict.

4. Mediatorul trebuie să asigure respectarea principiilor medierii.

Mediatorul trebuie să conducă procesul de mediere în mod nepărtinitor și să asigure un permanent echilibru între părți.

Mediatorul trebuie să se asigure că părțile au recurs la mediere în mod voluntar și în cunoștință de cauză.

De asemenea, el trebuie să respecte drepturile părților și să le încurajeze totodată să ia orice decizie liberă cu privire la soluționarea conflictului.

Mediatorul va informa părțile, încă de la început, în ce va consta activitatea sa și asupra faptului că se pot retrage oricând din procesul de mediere.

Totodată, mediatorul trebuie să fie independent, neutru față de dispue și părți și să conducă procesul de mediere într-un mod imparțial.

El trebuie să evite orice situație de natură să îi limiteze independența.

Mediatorul nu va refuza activitatea de mediere și nu o va exercita în funcție de rasa, culoarea, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, sexul, opinia, apartenența politică, averea sau originea socială a părților.

Între mediator și părți trebuie să existe tot timpul încredere, având la bază cinstea, probitatea, spiritul de dreptate și sinceritatea mediatorului. Totodată, fără o garanție a confidențialității, încrederea nu poate exista.

În concluzie, mediatorul trebuie să presteze serviciile în condiții de siguranță, respect reciproc, egalitate de șanse, respectarea diversității, corectitudine profesională și procedurală.

De asemenea, mediatorul trebuie să asigure un permanent echilibru între părți, întreaga procedură trebuind să fie bazată pe comunicare și negociere.

5. Mediatorul are obligația să refuze preluarea unui caz dacă are cunoștință despre orice împrejurare care l-ar împiedica să fie neutru și imparțial, precum și în cazul în care constată că drepturile în discuție nu pot face obiectul medierii.

Mediatorul este obligat ca atunci când, pe parcursul apare o situație de natură să afecteze scopul acesteia, neutralitatea și imparțialitatea sa ca mediator, să aducă la cunoștința părților respectiva situație care vor decide asupra menținerii sau denunțării contractului de mediere

Această obligație a mediatorului ia naștere chiar din faza preliminară medierii și persistă pe tot parcursul procedurii. Mediatorul trebuie să facă cunoscute părților toate conflictele de interese existente sau care ar putea surveni. Comunicarea conflictelor de interese trebuie să se facă atât părților aflate în conflict, cât și instituției care a referit respectivul caz.

Părților li se dă dreptul de a opta dacă doresc sau nu ca mediatorul să participe în continuare, iar în cazul unui refuz din partea acestora, mediatorul este obligat să renunțe la soluționarea cazului. În acest caz ar putea fi atrasă răspunderea mediatorului, dacă ar continua să participe la rezolvarea divergențelor dintre părți. În schimb, acesta nu poate fi tras la răspundere dacă nu ar avea cunoștință despre conflictele de interese existente.

De asemenea, mediatorul atunci când constată că drepturile în discuție nu pot face obiectul medierii, este obligat să refuze preluarea respectivului caz.

6. Mediatorul este obligat să păstreze confidențialitatea informațiilor de care ia cunoștință în cursul activității de mediere, precum și cu privire la documentele întocmite

sau care i-au fost predate de către părți pe parcursul medierii, chiar și după încetarea funcției sale.

Mediatorul este obligat să restituie înscrisurile ce i-au fost încredințate de părți pe parcursul medierii.

De asemenea, mediatorul este obligat să atragă atenția părților participante la mediere de a respecta principiul confidențialității și le va putea solicita semnarea unui acord de confidențialitate.

Obligația de confidențialitate se întinde pe tot parcursul medierii, nefiind limitată în timp.

Informațiile pe care mediatorul le obține în timpul medierii inclusiv din documentele prezentate de către părți, au un caracter confidențial. Fac excepție acele documente care prin natura lor sunt publice și care puteau fi cunoscute de orice persoana (hotărâri judecătorești, legi, etc.).

Tot secrete trebuie să rămână și notițele pe care mediatorul le ia în cursul medierii. Însă, cu acordul părților, la sfârșitul procedurii de mediere, acestea pot fi distruse.

În cazul în care, în timpul negocierilor, mediatorul apelează, pentru rezolvarea conflictului, la anumite persoane specializate, el trebuie să colaboreze cu acestea, dar tot cu respectarea principiului confidențialității.

7. Mediatorul este obligat să respecte normele de deontologie și să răspundă cererilor formulate de autoritățile publice.

8. În cazul în care medierea se soldează cu un acord de împăcare, mediatorul trebuie să depună toată diligența pentru a nu admite ca acesta să conțină clauze contrare legii sau bunelor moravuri.

DREPTURILE PĂRȚILOR

1. Să fie informate cu privire la procesul de mediere, la efectele medierii, la efectele semnării unui acord de împăcare

2. Să renunțe la mediator

3. Să se retragă oricând din procesul de mediere.

4. Să semneze acordul de mediere

OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

1. Plata onorariului și a cheltuielilor de mediere

Contractul de mediere trebuie să prevadă în mod obligatoriu, sub sancțiunea nulității absolute o clauză care să prevadă obligativitatea părților aflate în conflict de a achita onorariul convenit mediatorului și cheltuielile efectuate de acesta pe parcursul procedurii de mediere,

modalitățile de plată a acestora, precum și în ce proporție va fi suportată de părți, ocazie cu care trebuie avută în vedere și posibilitatea renunțării la mediere și de eșuare a procedurii .Aceste sume vor fi suportate de părți în mod egal dacă acestea nu au convenit altfel.

Dacă pe parcursul medierii apar cheltuieli neprevăzute, efectuate în interesul părților și cu acordul acestora, se va încheia o anexă la contractul de mediere.Se observă că solemnitatea contractului d mediere se păstrează și pe parcursul procedurii de mediere.

Claudiu Ignat